

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การประเมินคุณภาพระบบบริหารจัดการในหน่วยบริการปฐมภูมิ
อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ผู้เขียน นางสาวจิรภฎา เข้มสวัสดิ์

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ธรรมชิตวิวัฒน์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา พันธุ์พานิช กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินคุณภาพระบบบริหารจัดการในหน่วยบริการปฐมภูมิอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ หรือ ศูนย์สุขภาพชุมชน (ศสช.) จากมุมมองของผู้ให้บริการ โดยทำการศึกษาในกลุ่มประชากร คือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ใน ศสช. เครือข่ายของโรงพยาบาลชุมชนอำเภอสรรพยา ทั้งหมด 4 แห่ง จำนวน 31 คน ระหว่างเดือนเมษายน ถึง เดือนพฤษภาคม 2546 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า ศสช. ที่สามารถผ่านเกณฑ์ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท กำหนด โดยมีระดับคะแนนมากกว่าร้อยละ 70 ขึ้นไป มีจำนวน 3 แห่ง มีเพียงแห่งเดียวที่มีระดับคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 70 เพราะยังขาดความชำนาญในการบริหารจัดการ ศสช.ทุกแห่งสามารถดำเนินการได้ผ่านเกณฑ์ในเกณฑ์ที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน และเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานที่

เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ศสช.ส่วนใหญ่ไม่ผ่านในเกณฑ์ที่มีการปรับปรุง หรือ กำหนดขึ้นมาใหม่ในภายหลัง ส่วนใหญ่ไม่สามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เมื่อพิจารณาการประเมินคุณภาพระบบบริหารจัดการใน ศสช. พบว่า ยังเน้นประเมิน ปัจจัยนำเข้ามากกว่าผลลัพธ์ และพบว่าเกณฑ์บางตัวไม่เหมาะกับบริบทของอำเภอสรรพยา ดังนั้น ควรมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไปนี้ คือ เกณฑ์ที่ 1 ด้านที่ตั้งและประชากร ควรมีการจัดสรรบุคลากร โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ เกณฑ์ที่ 2 ด้านอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ในบางประเด็นไม่เหมาะสม เพราะส่วนใหญ่เป็น โครงสร้างพื้นฐาน เกณฑ์ที่ 3 ระบบบริหารจัดการ ควรมีการเร่งปรับปรุงแก้ไขแนวทางการดำเนินงานเยี่ยมบ้าน เพราะเป็นงานหลักที่ต้องปฏิบัติใน ศสช. เกณฑ์ที่ 4 ระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์ ควรมีการเร่งพัฒนาการดำเนินงานในด้านการ ประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มขึ้น และเกณฑ์ที่ 6 ด้านบริหารการเงินและพัสดุ ควรมีการเพิ่มแนวทางการ ดำเนินงานในบางส่วน เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการ บริหารงาน

ด้านปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่พบมากที่สุด จำแนกตามความคิดเห็นของ เจ้าหน้าที่ พบว่าในด้านปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น คือขาดทีมงานมีทัศนคติที่ดี และมีศักยภาพในการให้ บริการที่เป็นองค์รวมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในด้านปัจจัยที่ส่งเสริมให้การจัดบริการปฐมภูมิ คือขาดระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อการดูแลผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ และสำหรับด้านปัจจัยที่สนับสนุน การจัดบริการปฐมภูมิ คือขาดการเชื่อมต่อการดำเนินงานระหว่าง ศสช. กับโรงพยาบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเจ้าหน้าที่ต้องการให้มีการอบรมให้ความรู้ เพื่อเพิ่มทักษะ ในเรื่องแนวคิด และหลักการดำเนินการใน ศสช. รวมถึงเพื่อปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่มากที่สุด

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติ การประเมินคุณภาพควรเปลี่ยนทิศทางไปในการ ประเมินผลลัพธ์มากขึ้น และควรแยกเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ศสช. ที่พัฒนามาจากสถานีนามัย และ ศสช. ในโรงพยาบาล นอกจากนี้สามารถนำข้อมูลที่ได้จากผลการศึกษา ไปวางแผนปรับใน บางเกณฑ์ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

Independent Study Title Evaluation of the Administrative Performance Outcomes in Primary Care Unit in Sapphaya District, Chainat Province

Author Miss Chiraphada Khemsawat

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Somsak Thamthitiwat Chairperson
Assistant Professor Ratana Punpanich Member

Abstract

The purposes of this descriptive study were to examine the evaluation of the administrative performance outcomes in Primary Care Unit (PCU.) in Sapphaya District Chainat Province, the related factors, the problems and obstacles of their performance from health personnel's perspective. The populations of the study were 31 health personnel who had worked in 4 PCUs. The study had been carried out during April-May 2003 in Chainat Province by using the questionnaire and interview. Descriptive statistics and content analysis were employed for data analysis.

The results revealed that 3 PCUs passed the 70% standard level. Only one PCU failed to meet the level because of shortcomings in the administrative performance. All PCUs could pass evaluative criteria on basic structure and having staffs working on regular basis but most of them failed on new or modified standard criteria recently set up.

It also indicated that most of them focused more in the evaluation of the input factors than quality of outcome. Some criteria were inappropriate for the context of Sapphaya District. The following evaluative criteria for PCUs, thus, should be modified: 1) criteria 1 Location and People: Health personnel deployment should be in accordance with existing resources in each area 2) criteria 2 Basic structure: Some items were not applicable 3) criteria 3 Administrative System: Guidelines for home health care should be amended since it was one of the main tasks in PCU 4) criteria 4 Communication System: There should be increasing in public relation and public information activities, and 5) criteria 6 Financial administration: Health personnel's skill in financial and procurement management should be improved to increase the administrative efficiency.

Regarding the problems and obstacles for administrative performance classified by health personnel's opinion, it was found there was lack of positive attitude and effective teamwork in the basic factor, lack of effective information system for taking care of patients in the supporting factor and lack of effective connection between PCUs and the hospital or the other organizations. Furthermore, there was training needs for health personnel to be more skillful in the concepts and for the changing in health personnel's attitude.

The study suggested that the administrators should concentrate in personnel development to suit with personnel's needs. Quality assessment should be more focused on outcome performance. Criteria for evaluating PCUs in the health centers and PCUs in the hospital should be different. The result of this study may be used for adjusting the criteria for activities in real settings and for the efficiency in administrative performance.